Felsőoktatási kollégiumok: zsúfoltság és összkomfort

Minden szinten szinte minden?

A felsőoktatási kollégiumok infrastruktúrája nem tudta követni a hallgatói létszám rohamos növekedését. A Szegeden található több mint tíz felsőoktatási kollégium is változatos képet mutat felszereltségük és a diákok lakhatási körülményei szempontjából. Ez azzal is magyarázható, hogy a diákszállások szerepe és finanszírozása az elveket és a jogi hátteret tekintve rendezetlen.

– A kollégiumokat vizsgálva megállapítható, hogy mind működésük feltételei, mind az épületek állapota igen szélsőséges – szögezi le a Felsőoktatási Kollégiumok Országos Szövetségének tavaly ősszel elfogadott jelentése. A dokumentum szerint a kollégiumi infrastruktúra nem tudta követni a hallgatói létszám rohamos növekedését, és a diákszállások a felsőoktatás „hátsóudvarába" szorultak. Egyes helyeken a kollégiumok háttérbe szorulását az is indokolhatja, hogy a szálláshelyek szerepe, finanszírozása az elveket és a jogi hátteret tekintve rendezetlen. Ebből következik, hogy a kollégiumok szerepének megítélése, irányításuk, finanszírozásuk rendszere különbözik az egyes felsőoktatási intézményekben.

A Szegeden található több mint tíz felsőoktatási kollégium is változatos képet mutat felszereltségük és a diákok lakhatási körülményei szempontjából. Egyes diákszállókban kettő, másokban négyágyas szobákban helyezik el a hallgatókat. Az egy szobára eső ágyak számát tekintve egy épületen belül is előfordulnak különbségek. A JATE Móra Ferenc Kollégiumában négyen laknak egy szobában, de az utóbbi két évben a tetőtér beépítésével kialakított ötödik szinten kétágyas szobák is találhatók. Ez utóbbiakat elsősorban felsőéves hallgatók foglalhatják el tanulmányi és közösségi munkájuk alapján, vagyis a kevésbé zsúfolt, szállodai színvonalú szobákat ki kell érdemelni. A SZOTE Apáthy István Kollégiumának hallgatói viszont valamennyien élvezhetik a fürdőszobával ellátott összkomfortos, háromágyas szobák nyújtotta kényelmet. Az orvosegyetemnek is vannak azonban zsúfoltabb, négyágyas szobákból álló kollégiumai. A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Teleki Blanka Kollégiumában is négyen laknak egy szobában, míg a JATE „elitkollégiumaként" emlegetett Eötvösben két diák osztozik egy szobán. Az utóbbi szálláshely elit jellege abból adódik, hogy míg máshol a kollégiumi elhelyezés a szociális juttatások körébe sorolható, az Eötvösbe való bejutásnál egyáltalán nem veszik figyelembe a jelentkezők megélhetési körülményeit, egyedül a tanulmányi eredmény számít: aki két féléven keresztül legalább 4,5-ös átlageredményt ért el, és emellett behatóan foglalkozik valamilyen tudományos kérdéssel, remélheti, hogy felveszik az Eötvösbe. Ebben a kollégiumban a doktori képzésben részt vevő hallgatókkal együtt mindössze hetvennégyen laknak. Ezzel szemben a Mórában közel négyszázan laknak, a Telekiben pedig meg is haladja a négyszázat a diákok száma.

Készülnek a szendvicsek az ismerkedési estre a Teleki Blanka Kollégiumban.
(Fotó: Gyenes Kálmán)

A két utóbbi kollégium igazgatója szerint ez a szám már megközelíti a még éppen elviselhető zsúfoltság határát.

A kollégiumok még inkább különböznek egymástól abban a tekintetben, hogy a szállás mellett milyen egyéb, a tanulással és a szórakozással összefüggő lehetőségeket tudnak biztosítani a hallgatóknak. Az Apáthy összkomfortos szobáival színvonalas szállást biztosít, közösségi helyiségekkel azonban egyáltalán nem, és tanulószobákkal is csak szűkösen rendelkezik. Ezzel szemben a Telekiben és a Mórában két szobához tartozik egy tanulóhelyiség. Egyes kollégiumokban könyvtár is segíti a tanulást, a SZOTE diákszállásain azonban az 1991 és 1997 közötti időszakban megszüntették a könyvtárakat, újbóli kialakításuk pedig a magas költségeket figyelembe véve egyelőre lehetetlennek tűnik. Az említett időszak a SZOTE kollégiumainak életében más téren is visszaesést hozott. „Ez alatt az öt-hat év alatt a kollégiumokat szervezett albérletnek tekintette az egyetem vezetése, és nem támogatták a szükséges mértékben" – mondja a SZOTE kollégiumainak igazgatója, *dr. Bella Károly,* aki néhány éves megszakítás után két évvel ezelőtt vette át újra a diákszállások irányítását, amikorra a konditermeket is megszüntették, és egyetlen számítógép sem volt egyik kollégiumban sem. Az utóbbi két évben azonban mintegy 30-35 millió forintot költöttek a kollégiumok állapotának és felszereltségének javítására. Az igazgató szerint ma már nincs okuk panaszra. A Telekiben, a Mórában és az Eötvösben több ezer kötetes könyvtár áll a hallgatók rendelkezésére, s ezekhez a kollégiumokhoz is tartozik egy vagy több számítógépes kabinet.

A mindennapi élet részének számító főzésre és mosásra is van lehetőségük a kollégiumok lakóinak. Konyha általában minden szinten található, egyes helyeken edények és evőeszközök is tartoznak a felszereléshez. A mosáshoz nem mindenhol használhatnak a diákok automata mosógépeket, főleg magas energia- és vízfogyasztásuk miatt. A diákok szórakozási igényeinek kiszolgálására a kollégiumok többségében található tévészoba, a Mórában videofilmeket is lehet kölcsönözni. Speciális szolgáltatást jelent az Eötvös-kollégiumban lévő fotólabor, vagy a Mórában található kézművesműhely. A kollégiumokban sportolásra is van lehetőség – a feltételek azonban e tekintetben is különböznek: a szinte mindenhol megtalálható konditermen kívül egyes szálláshelyeken kosárlabda- és futballpályát is igénybe vehetnek a diákok.

Hegedűs Szabolcs

Mennyiért laknak?

Munkatársunktól

A kollégiumi ellátásért beszedhető díjat a felsőoktatási törvény és a 144/1996-os kormányrendelet szabályozza, és annak felső határát a hallgatói normatíva öt százalékában határozza meg. Ez havi 3500 forintot jelent. Az említett rendelet azonban nem írja elő, hogy ezért a pénzért az intézmények milyen szolgáltatást kötelesek biztosítani. A kollégiumi díjak Szegeden is eltérnek egymástól az egyes szálláshelyeken A JATE Móra Ferenc Kollégiumában 4000, az Eötvösben 3700, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Teleki Blanka Kollégiumában pedig mindössze 3000 forint a havi szállásdíj. A SZOTE Apáthy István Kollégiumában szeptember 30-áig még ez utóbbi összegnél is kevesebbet fizettek ötven forinttal a hallgatók, de október elsejével 3200 forintra emelték a díjat.

A hiányos jogi szabályozással is magyarázható, hogy a kollégiumokban a havi díjon felül kiegészítő díjakat is szedhetnek, amelyek összege változó. Az Eötvösben csupán 20 forintot kérnek havonta a diákoktól a könyvtári alapba, a Telekiben félévente 400 forintot kell fizetni rendezvények szervezésére, a Mórában évente 1000 forint hozzájárulást kérnek a hallgatóktól a javítási költségekre, a rendezvények lebonyolítására és az infrastruktúra fejlesztésére.

Világnap előtt

Versenyre készül a posta

A közelgő postai világnap kapcsán a Dél-Alföld postahálózatának fejlesztési terveiről is tájékoztatta a sajtó munkatársait Széllné Tóth Ibolya, a Szegedi Postaigazgatóság vezetője. Csongrád, Bács-Kiskun és Békés megye postáit jövőre korszerű informatikai rendszerekkel szerelik föl.

Október 9-e, a postai világnap alkalmából tartott sajtótájékoztatót a Royal Szállóban tegnap a Szegedi Postaigazgatóság. *Széllné Tóth Ibolya* igazgató elmondta, hogy a világ postáit tömörítő Egyetemes Postaegyesület (UPU) idén ünnepli 125. születésnapját. Az egyesület 189 tagországa között természetesen ott van az ugrásszerű fejlődés előtt álló Magyar Posta Rt. is.

„A következő másfél évben jelentős technikai fejlesztések sora következik: a szolgáltatás színvonalának emelkedését már 2000 második felében érzékelhetik a posta ügyfelei" – mondta Széllné Tóth Ibolya. A változtatást több tényező is sürgeti. Egyrészt az, hogy a számítógépes levelezés elterjedése alapvetően módosította az emberek kommunikációs szokásait: e jelenség a hagyományos leveleket továbbító posta elé is új feladatokat állít szerte a világon.

A másik ok: hazánk uniós csatlakozásával a postai piac is megnyílik. A Magyar Posta csak a jelenleginél jóval rugalmasabb, magasabb szintű szolgáltatásrendszer birtokában lehet versenytársa a multinacionális társaságoknak.

A közeljövő technikai fejlesztéseiről az igazgatóasszony elmondta: a számítógépekkel fölszerelt postákat integrált hálózattá kapcsolják össze. A számítógépes, országos hálózat segítségével pontosan követhetik majd a küldemények útját a feladótól a címzettig. A postákon egyszerűbb, gyorsabb, pontosabb kiszolgálásra számíthatnak az ügyfelek. Megújul a posták megjelenése is, a postások új formaruhát kapnak.

A veszteséges szolgáltatásokat az igényeket jobban szolgáló, új kínálat váltja föl: tervezik például lakáspénztár és mobilhálózat működtetését is.

A közeljövő fejlesztési tervei a Dél-Alföld mintegy 170 nagy forgalmú és ún. „középpostáját" érintik. Egyes kistelepüléseken, a teleházak mintájára „telepostákat" hoznak létre: ezekben, a hagyományos postai szolgáltatások igénybevétele mellett internetezhetnek, számítástechnikai eszközöket, fény- és távmásolót használhatnak az érdeklődők. Csongrád megye első telepostáját Földeákon rendezik be.

A sajtótájékoztatón elhangzott még, hogy a Dél-Alföld több mint ötezer postása közül idén Kovács Lajosné, a mezőberényi posta vezetője érdemelte ki „Az év postása" címet.

Ny. P.

Tanulmányok Baka lírájáról

Munkatársunktól

Fried István „Árnyak közt mulandó árny. Tanulmányok Baka István lírájáról" című könyvét mutatják be ma 19 órakor a Katolikus Ház nagytermében (Dugonics tér 12.). A Baka István Emlékéért Alapítvány, a JATE Kulturális Iroda és a Tiszatáj szerkesztősége közös irodalmi estjének házigazdája *Olasz Sándor,* a Tiszatáj főszerkesztője lesz. Fried István tanulmánykötetéről *Szőke Katalin* irodalomtörténész beszél, közreműködik: *Kiss Máté* versmondó.

Megnyílt a kulturális fesztivál

Munkatársunktól

Tegnap este hivatalosan is megnyitották a szegedi egyetemisták és főiskolások negyedik őszi kulturális fesztiválját. A rendezvénysorozat keretében ma 18 órakor a Diákcentrum mutatkozik be a JATE-klubban, a Grand Caféban animációs filmeket tekinthetnek meg, és találkozhatnak *Gémes József* rendezővel. Este hét órakor az alsóvárosi ferences-templomban *Bednarik Anasztázia* orgonahangversenyét hallgathatják meg, a Katolikus Házban Baka István lírájára emlékeznek, a JATE aulájában *Polgár Lilla* népdalénekes és *Nagy Gábor* népzenész lépnek fel, a JATE-klubban *Csabai Ferenc* Tanganyika című filmjét vetítik, a Bartók Béla Művelődési Központban Mrozek „Károly" című darabját adja elő az Egyetemi Színkör. A SZOTE-klubban este nyolckor táncházat rendeznek, a JATE-klubban kilenckor egyetemi rockzenekarok koncerteznek.

Programok a 30. évfordulón

Jubilál a Bartók

Harmincadik születésnapjára készül a szegedi Bartók Béla Művelődési Központ, amelynek gazdag őszi programkínálatát a jubileum jegyében állították össze. Nemcsak az intézményben működő művészeti csoportok adnak számot tevékenységükről, hanem neves vendégeket is meghívtak az évfordulós rendezvényekre.

– Rengeteg szép tervünk van a jubileumra, csak győzzük megcsinálni és a költségvetésünkből kigazdálkodni – mondja *dr. Simoncsics János* igazgató, aki egy évvel ezelőtt vette át a Bartók Béla Művelődési Központ irányítását. – Október 9-én rendezzük meg a szerb kultúra napját, amelynek apropóján vendégül látjuk a Vujicsics együttest. A népszerű pesti művészek sorozatban október 10-én Koltai Róbert lép fel „Csocsicsók a család" című önálló zenés kabaréestjével. Október 18-án rendezzük meg a szegedi próza és dráma napját, amikor ünnepi keretek között a szegedi alkotók részleteket adnak elő műveikből. Október 12-én Az új évad küszöbén címmel folytatódik a Szegedi Szalon című rendezvénysorozatunk, amelynek vendége a színházi évadnyitás apropóján *Korognai Károly* színidirektor lesz barátaival.

A 30. születésnapunkra egyhetes ünnepi műsorsorozattal készülünk: november 4-e és 9-e között az intézménnyel kapcsolatban lévő csoportok, művészek mutatkoznak be. A B Galériában *Sejben Lajos* festőművész kiállítását tekintheti meg a közönség, november 5-én a Szegedi Szalon keretében „Bartók a társművészetekben" címmel különleges estet rendezünk, amelyen több művészeti ág kiválóságait látjuk vendégül, például a két Kossuth-díjas alkotót: *Juhász Ferenc* költőt, *Kass János* grafikusművészt, valamint *dr. Somfai László* Bartók-kutatót, Széchenyi-díjas zenetörténészt és *Kerek Ferenc* zongoraművészt. Szeretnénk meghívni *Juronics Tamást,* a Szegedi Kortárs Balett koreográfusát, aki a napokban mutatja be Bartók táncjátékát, A csodálatos mandarint. Szeretnénk egy képzőművészeti tárlatot is összeállítani, ahol Bartók ihlette alkotások szerepelnének. Két rangos kórus is működik nálunk, a Szegedi Bartók Kórus és az Ifjú Zenebarátok Kórusa, ők közös hangversenyt adnak majd. Örkény Tóték című darabjával vendégszereplésre hívtuk az Algyői Móra Ferenc Népszínházat, a mi Szó-Kincs-Társulatunk pedig matiné-előadást tart a Csipike című darabból.

Természetesen nem maradhat ki a folklór sem a kínálatból: a Tápai Hagyományőrző Együttes és a Topogó Táncegyüttes *Berecz András* népdalénekessel közös műsorban lép fel. Az ünnepi hét zárásaként dzsesszestet tartunk, amelyen a Molnár Dixieland Band és a Szekszárdi Hulin Jazz Qartett muzsikál.

H. Zs.